

วารสารธรรมเพื่อชีวิต
JOURNAL OF DHAMMA FOR LIFE
ISSN: 2822-048X
<https://soo8.tci-thaijo.org/index.php/dhammalife/index>

Original Research Article

Causes and Solutions for Students with Declining Academic Performance

สาเหตุและวิธีการแก้ไขการเรียนของนักเรียนที่มีผลการเรียนลดลง

Naphat Siribowonkul¹ & Pragob Kunarak^{2*}

นภัทร สิริบวรกุล¹ และ ประกอบ คุณารักษ์^{2*}

ARTICLE INFO

**Name of Author &
Corresponding Author: ***

1. Naphat Siribowonkul
นภัทร สิริบวรกุล
Eastern Asia University, Thailand.
มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย
Email: Naphat_Siribowonkul@gmail.com

2. Pragob Kunarak*
ประกอบ คุณารักษ์
Eastern Asia University, Thailand.
มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย
Email: pragob@eau.ac.th

คำสำคัญ

สาเหตุและวิธีการแก้ไข, ผลการเรียน

Keywords:

Causes and Solutions, Students' Academic Performance

Article history:

Received: 19/03/2025

Revised: 25/04/2025

Accepted: 09/08/2025

Available online: 09/09/2025

How to Cite:

Siribowonkul, N. & Kunarak, P. (2025). Causes and Solutions for Students with Declining Academic Performance. *Journal of Dhamma for Life*, 31(3), 895-903.

ABSTRACT

This research aimed to investigate: (1) the relationship of factors influencing the decline in students' academic performance, and (2) the approaches to improve students' academic achievement. The sample consisted of 165 students. A questionnaire was employed as the main research instrument, together with in-depth interviews with 5 experts. The statistical methods used for data analysis included percentage, mean, standard deviation, multiple regression analysis, and content analysis. The findings revealed that: (1) students' learning behavior, effective instructional methods, and other relevant factors could predict students' learning effectiveness by 65.00%; (2) the strategies to enhance students' academic performance were as follows: (a) stimulating learners' interest through educational games and active learning, (b) creating an engaging learning environment, (c) posing questions that foster curiosity, (d) providing encouragement and building confidence, (e) implementing performance-based assessment and evaluation, (f) promoting parental involvement in supporting learning, and (g) developing social skills and emotional regulation.

ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย
Thai Journal Citation Index Centre

<https://so08.tci-thaijo.org/index.php/dhammalife/index>

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่ส่งผลต่อผลการเรียนที่ลดลง 2) วิธีการแก้ไขให้นักเรียนมีผลการเรียนที่ดีขึ้น ใช้กลุ่มตัวอย่าง นักเรียน จำนวน 165 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลและการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สมการถดถอยพหุคูณ และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1. องค์ประกอบด้านพฤติกรรมการณ์การเรียนรู้ของนักเรียน องค์ประกอบด้านวิธีการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ องค์ประกอบด้านอื่น ๆ สามารถทำนายประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักเรียน ได้ร้อยละ 65.00 2. การแก้ไขให้นักเรียนมีผลการเรียนที่ดีขึ้น มีดังนี้ (1) การกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนโดยการสอนแบบเกมการศึกษา และ Active Learning (2) การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่น่าสนใจ (3) การตั้งคำถามที่กระตุ้นการอยากรู้ (4) การให้กำลังใจและเสริมสร้างความมั่นใจ 3. การวัดและประเมินผลแบบ Performance-Based 4. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการสนับสนุนการเรียนรู้ และ 5. การพัฒนาทักษะทางสังคมและการจัดการอารมณ์

บทนำ

การศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศ หากเยาวชนไม่ได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพดังนั้น สถานศึกษาจึงมีหน้าที่จัดการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานระดับชาติครอบคลุมทุกด้าน ตั้งแต่หลักสูตรและการสอน การประเมินผล การพัฒนาครู สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ความร่วมมือกับชุมชน และการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียน ทั้งนี้ เพื่อนำไปสู่การศึกษาที่มีคุณภาพและสร้างผลสัมฤทธิ์ที่ดีให้กับผู้เรียนและสังคมโดยรวม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560)

โรงเรียนพานทอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบปัญหาผลการเรียนของนักเรียนที่ลดลง ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อทั้งตัวนักเรียน โรงเรียน ครู และผู้ปกครอง เนื่องจากการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของบุคคลและเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศ ดังนั้น นักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำอาจไม่ได้รับโอกาสเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นหรือสมัครงานที่ต้องการได้ส่งผลกระทบต่อความมั่นใจและแรงจูงใจ: นักเรียนที่เรียนไม่ดีอาจสูญเสียความมั่นใจในตนเอง และขาดแรงจูงใจในการเรียนรู้ต่อไป นอกจากนี้แล้วยังเพิ่มความเสี่ยงในการบริหารจัดการ หลายประการ เช่น นักเรียนออกจากระบบการศึกษา นักเรียนบางคนอาจตัดสินใจลาออกจากโรงเรียนกลางคัน (กมลชนก โยธจันทร์, 2565) ทำให้ส่งผลกระทบต่อครอบครัวและชุมชนสร้างความกังวลและภาระให้ผู้ปกครอง: ผู้ปกครองอาจต้องใช้เวลาและทรัพยากรเพิ่มขึ้นในการสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตรหลาน อาจนำไปสู่ความขัดแย้งในครอบครัว: ผลการเรียนรู้ที่ลดลงอาจทำให้เกิดความตึงเครียดระหว่างนักเรียนและผู้ปกครองส่งผลกระทบต่อสถานศึกษา ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษา เพิ่มภาระให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา: ครูอาจต้องใช้เวลามากขึ้นในการสอนซ้ำหรือปรับแผนการสอนเพื่อช่วยนักเรียนที่เรียนไม่ทัน (รจิต พุ่มพฤษ, 2566) โรงเรียนพานทอง 2 ได้ตระหนักถึงปัญหาผลการเรียนที่ลดลงของนักเรียน ที่อาจส่งผลกระทบต่อภาพรวมของการจัด

การศึกษา ซึ่งเป็นประเด็นที่ต้องได้รับความสนใจจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งครู ผู้ปกครอง นักเรียน เพราะเป็นปัญหาที่ส่งผลต่อการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจในอนาคต หากนักเรียนจำนวนมากมีผลการเรียนต่ำ อาจทำให้นักเรียนขาดทักษะและความสามารถที่จำเป็นในการทำงาน เพิ่มปัญหาสังคม:

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะข้าราชการครูจึงสนใจที่จะศึกษาสาเหตุที่ทำให้ผลการเรียนของนักเรียนลดลง เพื่อให้สามารถได้แนวทางหรือวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างระบบการศึกษาที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพานทอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่ส่งผลต่อผลการเรียนที่ลดลง
2. เพื่อศึกษาวิธีการแก้ไขให้นักเรียนมีผลการเรียนที่ดีขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยทั้งหมด 2 ขั้นตอน ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ มีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) ศึกษาสาเหตุและวิธีการแก้ไขการเรียนของนักเรียน

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลการเรียนลดลงในกลุ่มโรงเรียนพานทอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำนวน 13 แห่ง ประกอบด้วยจำนวนนักเรียนที่มีผลการเรียนลดลงในปีการศึกษา 2566 เปรียบเทียบจากปีการศึกษา 2565 จำนวน 285 คน คิดเป็นร้อยละ 65.21 จากนักเรียนทั้งหมด 437 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนที่มีผลการเรียนลดลงในกลุ่มโรงเรียนพานทอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำนวน 165 คน ซึ่งผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางการประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608)

ขั้นตอนที่ 2 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) ข้อเสนอวิธีการแก้ไขให้นักเรียนมีผลการเรียนที่ดีขึ้น

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์ เกี่ยวกับวิธีการแก้ไขให้นักเรียนมีผลการเรียนที่ดีขึ้น ซึ่งเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนที่มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 5 คน

ผลการวิจัย

จากการศึกษาสาเหตุและวิธีการแก้ไขปัญหาการเรียนของนักเรียนที่มีผลการเรียนลดลง สามารถสรุปผลการวิจัยได้ สองประเด็นดังนี้

1. องค์ประกอบด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน

องค์ประกอบด้านวิธีการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ องค์ประกอบด้านอื่น ๆ สามารถทำนายประสิทธิผลการเรียนรู้ของนักเรียน ได้ร้อยละ 65.00 ($R^2 = 0.65$) ดังรายละเอียดผลการวิเคราะห์ตามสมการการถดถอยพหุคูณ Stepwise Multiple Regression $\hat{Y} = 2.10 + 0.40X_1 + 0.35X_2 + 0.28X_3 - 0.01$

2. การแก้ไขให้นักเรียนมีผลการเรียนที่ดีขึ้น มีดังนี้

2.1 การกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ วิธีหนึ่งคือการใช้ สื่อการสอนและเทคโนโลยี เช่น เกมการศึกษาและกิจกรรมโต้ตอบ นอกจากนี้ Active Learning ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองก็จะช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้น การใช้ เกมและการเล่าเรื่อง ทำให้บทเรียนสนุกและกระตุ้นความอยากรู้ ขณะเดียวกัน การแข่งขันเชิงสร้างสรรค์และรางวัล ก็เป็นแรงจูงใจให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น สุดท้าย การนำ เทคโนโลยีมาช่วยสอนจะให้นักเรียนมีความสนใจเรียนมากขึ้น รวมถึงการให้คำชมเชยเมื่อนักเรียนตอบถูก จะช่วยส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดีขึ้น

2.2 การประเมินผลช่วยวัดความสามารถของผู้เรียนอย่างรอบด้าน โดยควรใช้หลายวิธี เช่น การทำงานกลุ่ม การสังเกตพฤติกรรม และการพูดในชั้นเรียน หนึ่งในวิธีที่มีประสิทธิภาพคือ Performance-Based Assessment ซึ่งให้ผู้เรียนแสดงความสามารถผ่านการปฏิบัติจริง นอกจากนี้ การประเมินจากเพื่อนร่วมชั้น ยังช่วยให้ผู้เรียนได้รับความคิดเห็นเพื่อพัฒนาตนเอง การประเมินควรดำเนินการทั้งก่อนและหลังเรียน เพื่อวัดพัฒนาการและจัดการเรียนเสริมให้ผู้ที่ต้องการ สุดท้าย การประเมินที่ดีควรยืดหยุ่นและมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนมากกว่าการให้คะแนนเพียงอย่างเดียว

2.3 สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้มีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นความสนใจและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน การออกแบบห้องเรียนให้เป็นมิตร เช่น การจัดที่นั่งแบบกลุ่มหรือให้ผู้เรียนที่มีศักยภาพแตกต่างกันได้นั่งด้วยกัน จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน นอกจากนี้ บรรยากาศที่เปิดกว้างและเป็นกันเองช่วยให้ผู้เรียนกล้าถามและแสดงความคิดเห็น การสนับสนุนจากครูและเพื่อนจะช่วยสร้างความมั่นใจให้กับนักเรียน สภาพแวดล้อมทางกายภาพ เช่น แสง สี เสียง และการจัดห้องเรียนให้มีมุมความรู้ จะช่วยเพิ่มความน่าสนใจในการเรียนรู้การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ออกไป

เรียนรู้นอกห้องเรียน เช่น การทำกิจกรรมในชุมชน หรือการเรียนรู้ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่น ยังช่วยเสริมประสบการณ์จริงให้กับผู้เรียน

2.4 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนสามารถส่งเสริมการมีส่วนร่วมโดยจัดประชุมผู้ปกครองเป็นประจำและใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ในการสื่อสาร นอกจากนี้ การจัดกิจกรรมครอบครัว เช่น วันแม่แห่งชาติ หรือวันนักเรียนแห่งชาติ ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครองผู้ปกครองยังสามารถมีบทบาทในการร่วมทำกิจกรรมทางการศึกษากับนักเรียน และรับฟังความก้าวหน้าผ่านรายงานหรือการประชุม ทั้งนี้ การมีส่วนร่วมดังกล่าวช่วยให้ผู้ปกครองเข้าใจแนวทางการเรียนการสอน และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ

2.5 การพัฒนาทักษะทางสังคมเป็นสิ่งสำคัญในการเสริมสร้างความสามารถในการแก้ปัญหาและการอยู่ร่วมกับผู้อื่น โรงเรียนสามารถส่งเสริมได้ผ่านกิจกรรมจิตอาสา การทำงานเป็นกลุ่ม และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสื่อสาร นอกจากนี้ ควรฝึกให้นักเรียนกล้าแสดงออกเชิงสร้างสรรค์และเรียนรู้การจัดการอารมณ์ ทั้งนี้ การให้คำปรึกษาทางอารมณ์และการสอนวิธีจัดการความเครียดยังช่วยให้นักเรียนเติบโตอย่างมีคุณภาพและสามารถรับมือกับปัญหาได้อย่างเหมาะสม

อภิปรายผล

จากการศึกษาสาเหตุและวิธีการแก้ไขปัญหาการเรียนของนักเรียนที่มีผลการเรียนลดลง ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญที่ได้จากผลการวิจัยมาอภิปรายผล ดังนี้

1. จากผลจากการวิจัยที่พบว่า องค์ประกอบด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.34 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.57 องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.41 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.56 องค์ประกอบด้านอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.43 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.61 ตามลำดับ และพบว่าองค์ประกอบทั้งสามด้าน คือ องค์ประกอบด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และด้านอื่น สามารถทำนายประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักเรียน ได้ร้อยละ 65.00 ($R^2 = 0.65$) แสดงว่า ทั้งองค์ประกอบด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนรู้ องค์ประกอบด้านอื่น ๆ ต่างก็เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการเรียนรู้ ของนักเรียนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัจจัยด้านผู้เรียนและครูมีอิทธิพลสำคัญในการการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในห้องเรียน ทำให้นักเรียนมีความอยากรู้อยากเห็น การเล่นเกมทบทวน การตั้งคำถาม การแสดงความคิดเห็นการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดการเรียนรู้เชื่อมโยงกับทฤษฎีที่ได้เรียนรู้มาสอดคล้องกับงานวิจัยของ กชพร ใจอดทน (2564, หน้า 29) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาวิทยาลัยนครราชสีมา พบว่า ปัจจัยที่มีสหสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ ปัจจัยด้านผู้เรียนและปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและสอดคล้องกับงานวิจัยของ คุณานนต์ ชินนทร์สถาปัตย์ (2565, หน้า 2) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ผ่านระบบ E-Learning

ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ในเขตพื้นที่จังหวัดปทุมธานี พบว่า สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านการสนับสนุนจากครอบครัวและเพื่อนร่วมชั้น มีผลต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้มากที่สุด นอกจากนี้ยัง พบว่า องค์ประกอบด้านการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ คือ การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมเป็นกลุ่ม การสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระณัฐวุฒิ อคฺคทตฺตโน (หนูเกื้อ) (2564, หน้า 1) ได้ ทำการศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 1) คุณภาพการสอน 2) คุณลักษณะของเพื่อน 3) สิ่งแวดล้อมทางครอบครัว 4) คุณลักษณะของนักเรียน 5) ไตรสิกขา คือ สีล สมาธิ ปัญญา 6) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ส่วนองค์ประกอบด้านอื่น ๆ ที่มีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน การขาดแรงจูงใจที่ติดการไม่สามารถทำสิ่งที่ต้องการหรือบรรลุเป้าหมายที่ตั้งใจไว้รู้สึกไม่พึงพอใจและเสียความมั่นใจในตนเองการที่นักเรียนไม่ได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว มีสภาพแวดล้อมที่ไม่กระตุ้นให้เกิดการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของกมลชนก โยธจันทร์ (2565, หน้า 111) ที่พบว่า การจัดการเรียนรู้ มีอิทธิพลทางตรงต่อเจตคติต่อการเรียน มีอิทธิพลทางตรงต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เนื่องจาก การจัดการเรียนรู้ทั้งการเรียนรู้ตามสมรรถนะ การเรียนรู้ที่เชื่อมโยงเทคโนโลยี และการเชื่อมโยงความรู้ของชุมชน เป็นการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่มุ่งการนำความรู้ที่เป็นสหวิทยาการ เน้นการพัฒนาทักษะอย่างเป็นรูปธรรม สนับสนุนการเรียนรู้แบบสะหาความรู้ แบบแก้ปัญหา และทักษะการคิดขั้นสูง มากกว่าการสร้างเจตคติทางการเรียนแต่เพียงอย่างเดียว การพัฒนาวิธีการสอน และการสร้างความร่วมมือกับชุมชนในการสนับสนุนประสบการณ์ของผู้เรียน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ และความคิดสร้างสรรค์ สามารถนำความรู้ไปใช้ได้ตลอดจนประยุกต์ให้เกิดทักษะชีวิต ครูจะต้องเปลี่ยนบทบาทจากครูผู้สอน เป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ และพร้อมที่จะปรับตัวให้เข้ากับยุคสมัยในปัจจุบันเพื่อการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของผู้เรียนได้อย่างต่อเนื่อง

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า ข้อเสนอการแก้ไขให้นักเรียนมีผลการเรียนที่ดีขึ้น คือ 1) การกระตุ้นความสนใจ ทั้งนี้เพราะการกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ วิธีหนึ่งคือการใช้ สื่อการสอนและเทคโนโลยี เช่น เกมการศึกษาและกิจกรรมโต้ตอบ นอกจากนี้ Active Learning ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองก็จะช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ดีขึ้น การใช้ เกมและการเล่าเรื่อง ทำให้บทเรียนสนุกและกระตุ้นความอยากรู้ ขณะเดียวกัน การแข่งขันเชิงสร้างสรรค์และรางวัล ก็เป็นแรงจูงใจให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น สุดท้าย การนำ เทคโนโลยีมาช่วยสอนจะให้นักเรียนมีความสนใจเรียนมากขึ้น รวมถึงการให้คำชมเชยเมื่อนักเรียนตอบถูก จะช่วยส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดีขึ้น 2) การประเมินผล สรุปได้ว่า การประเมินผลช่วยวัดความสามารถของผู้เรียนอย่างรอบด้าน โดยควรใช้หลายวิธี เช่น การทำงานกลุ่ม การสังเกตพฤติกรรม และการพูดในชั้นเรียน หนึ่งในวิธีที่มีประสิทธิภาพคือ Performance-Based Assessment ซึ่งให้ผู้เรียนแสดงความสามารถผ่านการปฏิบัติจริง นอกจากนี้ การประเมินจากเพื่อนร่วมชั้น ยังช่วยให้ผู้เรียนได้รับความคิดเห็นเพื่อพัฒนาตนเอง การประเมินควรดำเนินการทั้งก่อน

และหลังเรียน เพื่อวัดพัฒนาการและจัดการเรียนเสริมให้ผู้ที่ต้องการ สุดท้ายคือ การประเมินที่ดีควรยืดหยุ่นและมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนมากกว่าการให้คะแนนเพียงอย่างเดียว 3) สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ สรุปลงได้ว่า สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้มีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นความสนใจและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน การออกแบบห้องเรียนให้เป็นมิตร เช่น การจัดที่นั่งแบบกลุ่มหรือให้ผู้เรียนที่มีศักยภาพแตกต่างกันได้นั่งด้วยกัน จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน นอกจากนี้ บรรยากาศที่เปิดกว้างและเป็นกันเองช่วยให้ผู้เรียนกล้าถามและแสดงความคิดเห็น การสนับสนุนจากครูและเพื่อนจะช่วยสร้างความมั่นใจให้กับนักเรียน สภาพแวดล้อมทางกายภาพ เช่น แสง สี เสียง และการจัดห้องเรียนให้มีมุมความรู้ จะช่วยเพิ่มความน่าสนใจในการเรียนรู้การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ออกไปเรียนรู้นอกห้องเรียน เช่น การทำกิจกรรมในชุมชน หรือการเรียนรู้ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่น ยังช่วยเสริมประสบการณ์จริงให้กับผู้เรียน

นอกจากนี้แล้วการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนสามารถส่งเสริมการมีส่วนร่วมโดยจัดประชุมผู้ปกครองเป็นประจำและใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ในการสื่อสาร นอกจากนี้ การจัดกิจกรรมครอบครัว เช่น วันแม่แห่งชาติ หรือวันนักเรียนแห่งชาติ ช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครองผู้ปกครองยังสามารถมีบทบาทในการร่วมทำกิจกรรมทางการศึกษากับนักเรียน และรับฟังความก้าวหน้าผ่านรายงานหรือการประชุม ทั้งนี้ การมีส่วนร่วมดังกล่าวช่วยให้ผู้ปกครองเข้าใจแนวทางการเรียนการสอน และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของเลิศสุขุม ปงสุต (2565, หน้า 57) ได้นำเสนอสาเหตุที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำ และแนวทางการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ คือ การบริหารจัดการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีวิธีการดำเนินการ ประกอบด้วย การจัดการความรู้เพื่อกำหนดนโยบาย และจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน การวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน การกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนากระบวนการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การนิเทศภายในแบบกัลยาณมิตร และการประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อเฝ้าระวังและติดตามแก้ไขปัญหารวมทั้งยังมีการเสนอว่าการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่่มุ่งสู่ความเป็นเลิศ ประกอบด้วย 1) การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนพิเศษ การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศ การช่วยเหลือนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การจบหลักสูตร การดูแลใกล้ชิดเพื่อปรับพฤติกรรมและให้โอกาสนักเรียนการเพิ่มพูนผลสัมฤทธิ์เพื่อให้ได้ตามเกณฑ์การจบหลักสูตร สร้างกระบวนการให้เกิดความร่วมมือร่วมใจทั้งนี้การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนยังรวมถึงการพัฒนาทักษะทางสังคม การพัฒนาทักษะทางสังคมเป็นสิ่งสำคัญในการเสริมสร้างความสามารถในการแก้ปัญหาและการอยู่ร่วมกับผู้อื่น โรงเรียนสามารถส่งเสริมได้ผ่านกิจกรรมจิตอาสา การทำงานเป็นกลุ่ม และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสื่อสาร นอกจากนี้ ควรฝึกให้นักเรียนกล้าแสดงออกเชิงสร้างสรรค์และเรียนรู้การจัดการอารมณ์ การให้คำปรึกษาทางอารมณ์และการสอนวิธีจัดการความเครียดยังช่วยให้นักเรียนเติบโตอย่างมีคุณภาพและสามารถรับมือกับปัญหาได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับ (รจิต พุ่มพฤษ, 2566, หน้า 29) พบว่าการส่งเสริม และสนับสนุนครูผู้สอนให้มีความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ การปรับหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนในการพัฒนาด้านทักษะการเรียนรู้ พัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม การ

ปรับการวัดและประเมินผลผู้เรียนให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้น การพัฒนาสื่อ รูปแบบการจัดการเรียนการสอน นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา และการส่งเสริม สนับสนุน และดูแลช่วยเหลือจากผู้ปกครอง จากผลการวิจัย แนวทางการฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ในภาวะปกติถัดไปสามารถนา แนวทางการแก้ปัญหาภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ไปใช้ในการ เพื่อลดผลกระทบที่เกิดขึ้นในช่วงหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 และสามารถนำไปใช้ในการ วางแผนการแก้ไขปัญหาในอนาคตได้ เพื่อทำความเข้าใจปัญหา ประเมินสถานการณ์และบริบทแวดล้อมตัวนักเรียน โดยการออกแบบทดสอบว่านักเรียนเหล่านั้นมีความรู้ถดถอยลงหรือไม่ เป็นไปในลักษณะใด ความพร้อมในการเรียน การเข้าถึงทรัพยากรทางการเรียนรู้ ซึ่งโรงเรียนช่วยสนับสนุนเพื่อการเรียนรู้การวางแผนของโรงเรียนทั้งระบบ เพื่อ สร้างความพร้อมและความมั่นใจให้แก่บุคลากรของโรงเรียน หลังจากได้ข้อมูลจากการประเมินสภาพแวดล้อมของ นักเรียนเรียบร้อยแล้ว ทางโรงเรียนจะต้องนาข้อมูลไปวิเคราะห์ วางแผนสร้างความพร้อม ทั้งการออกแบบการจัดการ เรียนรู้ให้เหมาะสมกับนักเรียนในแต่ละระดับชั้นและรายวิชา และวางแผนการบริหารงานต่าง ๆ ในโรงเรียนด้วยการ สร้างความร่วมมือในการร่วมวางแผนดำเนินงานระหว่างผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองและชุมชน

อย่างไรก็ตามมีประเด็นที่น่าสนใจสำหรับข้อเสนอแนวทางให้มีการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ เป็นการ กระตุ้นความสนใจและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน การออกแบบห้องเรียนให้เป็นมิตร เช่น การจัดที่นั่งแบบกลุ่มหรือให้ ผู้เรียนที่มีศักยภาพแตกต่างกันได้นั่งด้วยกัน จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันนอกจากนี้ บรรยากาศที่เปิดกว้างและ เป็นกันเองช่วยให้ผู้เรียนกล้าถามและแสดงความคิดเห็น การสนับสนุนจากครูและเพื่อนจะช่วยสร้างความมั่นใจให้กับ นักเรียน สภาพแวดล้อมทางกายภาพ เช่น แสง สี เสียง และการจัดห้องเรียนให้มีมุมความรู้ จะช่วยเพิ่มความน่าสนใจ ในการเรียนรู้การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ออกไปเรียนรู้นอกห้องเรียน เช่น การทำกิจกรรมในชุมชน หรือการเรียนรู้ ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่น ยังช่วยเสริมประสบการณ์จริงให้กับผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมผลการเรียนอย่างละเอียดมากขึ้น เช่น การ สนับสนุนทางการเงินหรือการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนของนักเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไปสามารถศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อความสนใจและแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนใน รายละเอียดมากขึ้น เช่น บทบาทของผู้ปกครอง หรือการสนับสนุนจากสังคมภายนอก

ศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย
Thai Journal Citation Index Centre

เอกสารอ้างอิง

- กขพร ใจอดทน. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาวิทยาลัยนครราชสีมา. *วารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย (สสอท.)*, 27(2), 29–39.
- กมลชนก โยธางันท์. (2565). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดลพบุรี. *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร*.
- คุณานนต์ ชนินทรสถาปตย์. (2565). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการเรียนรู้ผ่านระบบ E-Learning ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ในเขตพื้นที่ จังหวัดปทุมธานี. *Journal of Modern Learning Development*, 7(9), 2–12.
- ชัยณัฐภูมิ อคฺคทพฺโน (หนูเกื้อ). (2564). การวิเคราะห์องค์ประกอบของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา. *วารสารบรรณการศึกษาศาสตร์และมนุษยสังคมศาสตร์*, 2(2), 1–15.
- รจิต พุ่มพฤษ. (2566). การศึกษาแนวทางเพื่อฟื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ในภาวะปกติถัดไป. *วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*.
- เลิศสุขุม ปังสุด. (2565). แนวทางการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ. *วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย*, 4(3), 57–66.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). *แนวทางการดำเนินงานเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีภาวะเสี่ยงต่อความล้มเหลวทางการเรียน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สกสค. (ลาดพร้าว).
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เล่ม 116/ตอนที่ 74 ก/หน้า 1/19 สิงหาคม 2542*.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.

ศูนย์พัฒนาระบบงานบรรณการ
Thai Journal Citation Index Centre